

בעזה"ת

Waldenberg, Eliezer Judah

ספר

שאלות ותשובות

ציץ אליעזר

חלק עשירי

כולל

תשובות בהלכה חידושי דינים וליבוני שיטות בענינים מעשיים שונים. בראשו קונטרסים של בירורים שונים על קדושת המקדש הכוה"מ והארץ. עם קונטרס רפואי רחב מכיל שלשים פרקים על בעיות השתלות לב ואברים ושאלות רפואיות שונות.

הוצאה שניה

חנני ה'

אליעזר יהודה וולדינברג

חבר בית הדין הגדול

בן לאאמו"ר הרה"ג מוהר"ר יעקב גדליהו ז"ל

בעיה"ק ירושלים תובכ"א

שנת תשמ"ה לפ"ק

ה ק ד מ ה

שכל שאינו מנוחלי גיהנם לדור דורות הוא בכלל התחיה לחיי עולם מכל מקום אין עדנה של תחיית עמי הארץ חשובה לכלום בערך עדנה של תחיית החכמים והחסידים (מאירי שם).

וכלהיחיד כן לכללות האומה, תורת־חיים זאת היא הערובה להארכת ימים ולתוספת גבורה לנצח נצחים בזה ובבא. באשר מראש צורים נראית ונעדה לנו לשמש כחלק בלתי נפרד מהתקמותנו וצורת התהוותנו, ובלעדיה מתהיה בחלל־עולמינו ריקניות לא יוכל לתקן וחסרון שלא ניתן להמנות. ככתוב במקרא־יקודש: ויאמר אליהם שימו לבבכם לכל הדברים אשר אנכי מעיד בכם היום אשר תצום ובדבר הזה תאריכו ימים על האדמה אשר אתם עוברים את הירדן שמה לרשתה (דברים ל"ב — מ"ו מ"ז). וכל הכתוב בכתב־הקדש לעולם יסדם והוא עיצוב דמות ותבנית קיים לעד ולעולמי עולמים בבחינה של "חק ולא יעבור", וכל סילוף או חריגה אינו שהיא מהמקוריות המוטות מזה מעין המתת נשמה מגוף חי ומעין הפרדה בין מים נובעים משורש ומקור חיותם "קדם ידעתי מעדותיך כי לעולם יסדתם" (תהלים קי"ט־קנ"ב) ועל כל הדברים העתידיים להיות לסוף לעולם יסדת עדותיך (רש"י). וכל כך למה? מפני "כי נפש כל איש ישראל שורשה השי"ת ותורתו הבלתי נפרדת מאיכותו, ובהיותו דבק אל מקורו הוא חי באמת. כי הוא יתברך ותורתו הן הם חיי העולם" (מהר"ם אלשיך האוניו שם) ולכן "אין לך דבר ריקם בתורה שאם תדרשנו שאין בו מתן שכר בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא" (ספרי שם) כי הנפש הישראלית לא תמלא מריקנותה ולא תמצא מנוח לכף רגלה אם לא ירוח את צמאונה הרוחני מהמזון הרוחני שלה בשורשה העליון מקור־מחצבתה בעבר וראש מאוייה בהווה וכעתיד. זהו כי לא דבר ריק הוא מכם "כי מלא דגא מכם ולא ריק, כי נפשותיכם מתוך התורה באופן שהיא מלאה מהם, כי משם נסעו וישתלשלו עד לארץ ועד שורשה במקומה, חיות כל דבר תלוי בשורשו אשר הוא חלק ממנו" (מהר"ם אלשיך שם).

והודגש בפסוקים האמורים עיקר השגת אריכות ימים עי"כ על אדמת־הקודש מעבר לירדן מערבה, באשר עצמיותה של ארצה דארץ הקודש היא חיי נשמות ושם מקום משכן כבודה של שכנית אל, ולכן גם העם הרוצה להלוך עליה ולהתנחל בה כדי שלנצח ינטע בה לחיי עולם וגופש זקוק הוא הנהו כאידי — לנשימה להתעטר בנשמתא חדתא היא נשמת־מלומדי מורשה כדי לדעת ולהכיר משפט־אלקי־הארץ ולשמש

בחמלת ד' עלי הנני עומד בעזרתו מקודש בשער ספרי זה שהוא עשירי־בקודש מסדרת ספרי שו"ת ציץ אליעזר שזכני הבורא יתברך שמו להפיץ על פני תבל כאילה שלוחה הנותן אמרי שפר "אל תקרי אמרי שפר אלא אמרי ספר (עיינ סוטה י"ג) ולבי ובשרי ירננו לא־ל חי.

חסדי ד' אזכיר כעל כל אשר גמלני כל טוב "ואין טוב אלא תורה" (ברכות ה'. ועוד) וחנני ברחמי ורוב חסדיו לחדש חידושיך דאורייתא, אשר הוא דבר המוטל על האדם בכל עת ורגע "ללמוד חידושים בתורה ולעמול בה ולחדש בה כפי יכולת שלו" (ט"ז או"ח סי' תקמ"ה ס"ק י"ג) ובדרך של אסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא שצריכים לכך סיעתא דשמיא מיוחדת "דאין אדם ראוי לכך בשלימות ידיעה לבד שכמה ראינו שידיעתם גדולה בתלמוד שאינם יודעים לכיין שמועה אחת להלכה ולמה שראוי להורות, וכמה מוחזקים בחדרי תורה וכשהוראה באה לידם אף הפתח אינם מוצאים" (מאירי יומא כ"ו). ורעוא מן שמיא הוה דאמינא מילתא־מתקבלא בבי מדרשא(עיינ ביצה ל"ח). ברוך הוא ומבורך שגדלו וטובו מלא עולם להטיב עם כל בריותיו אשר ברא, ובמיוחד עם האדם שחיבה נודעת לו שנברא בצלם, ובהיבה יתירה עם עמו ישראל שנתן להם כלי־חמדה ונגלה עליהם על הר־סיני והשמיים הוד קולו ודברות קדשו מלהבות אש, ומאז בחמלה גדולה ויתירה מלמד אותם חוקי חיים ונותן בלבם להבין ולהשכיל אל דברי התורה מפורש ושום שכל, וחוק שם בתורת־קדשו שכל מי שנתן נפשו עליה להבין אמריה היא מחזרת עליו ומבקשת מאת קונה למסור לו טעמי תורה וסדריה "נפש עמל עמלה לו כי אכף עליו פיתו. הוא עמל במקום זה ותורתו עומלת לו במקום אחר" (סנהדרין צ"ט: וברש"י).

הנשמה המרכזית של האומה הישראלית היא תורת־סיני, הפרט הישראלי זוכה להצמיד נשמת־חיי־עולם זאת אל נשמת רוח אפו על ידי ספיגה אל תוך תוכיותו מלחלוחיותה, בלימוד ולינה בעומק הלכותיה, ובחדירה אל עמקי שרשיה ויסודותיה, מתוך שימת לב והארת פנים, וזהו ענין אמרם ז"ל "עולמך תראה בחיך" (ברכות י"ז), "שמרגיש בנפשו חיות פנימי והוא בחינת התחיה אשר יהיה לעתיד נגלה לעין כל" (הפלאה כתובות ק"א:). והתחיה שלעתיד ג"כ שונה היא אצל הלומדה מאצל האיני לומדה ד־כל המשתמש באור תורה אור תורה מחייתו וכל שאין משתמש באור תורה אין אור תורה מחייתו" (כתובות שם) שאעפ"י

מכל הסוגים בכל עת ובכל שעה, והתרפקות הדביקותית אל אבני-הקודש, אם רק בעל נפש הוא מרגיש ורואה בחוש התמורה הגדולה שחלה במבנה בית-החיינה, עין של מעלה צופה עלינו לטובה וקורצת לנו לשוב בתשובה שלימה ולהתכונן לקראת הבאות אשר פתאום יבוא אל היכל האדון אשר אנו מבקשים. ישוב לציון אשר אזה למושב לו ויקבע משכן קדשו בירושלים כאשר דיבר לנו ויבנה לנו בית מקדשו-מקדשו באש של מעלה, "שהקב"ה בעצמו יבנהו כאשר דרשו חכמים שלם ישלם המבעיר את הבעירה, אמר הקב"ה אני הצתי אש בציון כדכתיב ויצת אש בציון וכתיב ממרום שלח אש בעצמותי, ואני עתיד לבנותה באש כדכתיב ואני אהיה לה נאום ד' תומת אש סביב" (ראב"ן מס' ר"ה סי' תנ"ט). ואשרי השב אל ד' בכל לבו ביפה שעה אחת קודם.

כן תופס מקום נרחב בחלק זה בירודי וליבוני דינים בהלכות-רפואה (שלשים ואחד פרקים) בענינים שונים, ובמיוחד בבעיות הגדולות של השתלות-לב-ואברים המסעירות את העולם ההלכתי הרפואי גם יחד, וזכר לטוב ידידי הבלתי נשכח ד"ר פלק שלזינגר ז"ל אשר המריץ אותי מפעם לפעם לשים מעיני בביאורי הלכות גדולות אלה, וכמה וכמה מחידושי הספקתי עוד להשיע ולהרצות בנוכחותו בשיעורי לפני הרופאים-במכון שיסדו, והספיק עוד גם לתרום בשמחה ורצון רב תרומת ביה"ח שערי צדק להדפסת גליונות הרפואה שבחלק זה.

לשמו ולזכרו אדפיס בזה התוכן-הריכוזי מדברי ההספד והאזכרה שנשאתי עליו במקלות ביזם השבעה מהסתלקותו, שצירוף-מרכזי הוא חובת התיאום של הידע-הרפואי אל המדע-התורני היא תורת-סיני, תורת-החיים המקיפה אל כל החיים.

התאספנו להתייחד עם זכרו של מכובדנו הרופא המהולל ד"ר פלק שלזינגר ז"ל. קשה מאד להשלים עם המצב כי אמנם מנהל מסור זה של המוסד הירושלמי הידוע "שערי-צדק" איננו עומד עוד על יד ההגה ומכוון דרכי ניהולו, וכן, כי נסע למנוחות רופא דגול זה שהיה כ"כ מעורה עם החיים ובעיותיו ובמלתחתו הרחנית היו צבורים ומונחים הרבה תכניות בעלי-מעוף לפתרון ע"פ התורה.

אמנם חולה היה זה זמן רב, אבל למרות מחלתו היה עוד בבחינה של "הלוך ודבר", יסוריו לא עכרו את רוחו, ועמדו-גוון שהתרופפו לא העיבו על טהר נפשו, מלא היה עדנו כח-עלומים בניהול עניני בית-החולים בדמותו וצביונו המיוחד ועם זאת היה מרקיע שחקים ומעמיק חקר למציאת דרך אשר ישכון אור בו שעל דרכו יוכל למצוא הכיוון הנכון והמשכנע לעיצוב דמות ותבנית חכמת הרפואה על יסודות

אכסניא לשכינה, וזהו תנאי-בראשיתי לנתינה ולירושה כאמור, "לתן להם ארצות גוים ועמל לאומים יירשו בעבור ישמרו חוקי ותורותיו ינצורו" (תהלים ק"ה) תורותיו תרתי משמע שבכתב ושבעל פה בבחינה של "אחד דיבר אלקים שמים זו שמעתי". ולפיכך "כשעשו בני בנימין דברים מכוועין ודברים שאינן ראויין באותה שעה בקש הקב"ה להחריב את כל העולם כולה, אמר הקב"ה לא נתתי לאלו את א"י אלא כדי שיקראו וישנו ויעסקו בתורה כל ענין בזמנו וילמדו דרך ארץ" (אליהו רבא פ"א).

ושיבת שבותינו העכשווית כבראשונה ובצמיחת קרן לדוד ועריכת גר לבן ישי מותנית ג"כ בעיקר עם השיבה לעסק התורה כקדם קדמותנו "לא איתגלו ישראל אלא על ביטול תורה שנא' ויאמר ד' על עזבם את תורתו, אמר הקב"ה בגליות הראשונות חזרו בזכות אברהם יצחק ויעקב, עכשיו הם חטאו בתורה שנתתי למשה ונקראת על שמו שנא' תורת משה עבדי, כד יתבונן ויתעסקון בתורתו בזכות משה אני גואלם" (זו"ח בראשית ד' ח' ע"ד).

ולא רק שבותם של ישראל תחזור ע"י עסק התורה בלבת אש-קודש, אלא כביכול תחזור גם כבודה של השכינה שבע"ה היא בגלותא ונראהו עין בעין בשונו אל נוהו בהר ציון משכן כבודו ובירושלים עיר קדשו, וכמה נוראים ומאלפים דברי מדרש רבי נחוניא בן הקנה שמובא בשל"ה סוף פ' וזאת הברכה: "כל הלומד תורה גומל חסד לקונו דכתיב רוכב שמים בעזרך ובגאותו שחקים, הוי אומר כשהאדם לומד תורה לשמה או אתה עוזר לי ואני רוכב שמים ואז בגאותו שחקים", והוא תיקון הכבוד (של"ה שם).

חלק עשירי קודש זה מכיל בקרבו הרבה בירודי הלכות וליבוני בעיות בדיני המקדש והארץ, לבד הקונטרס הגדול בסימן א' המשתרע על כמה גליונות דפוס, עוד נוסח עליו דברים רבים בביאור בחידוש וביזקוק בכמה וכמה סימנים נוספים.

עוררוני ונתעוררתי בבירורים הנ"ל בס"ד, עם הנסים הגדולים וההתרחשויות הנפלאות שעשה ד' עמנו ברחמי הגדולים וחסדיו המרובים כאן בארצנו הקדושה בשנים האחרונות, וכדרך נפלא הדביר עמים תחתיו ולאומים תחת רגלינו ונכבשה כמעט כל הארץ לפנינו ובראשה כתר-יהלום עטור במשבצות-זהב היפה נוף משוש כל הארץ ירושלים-השלימה ושטח מקום מקדשנו נזר ראשינו ויקר תפארתנו, ועקב זה צצו ועלו על שלחן מלכי רבנן שאלות אקטואליות חמורות הדורשות פתרון, ואתם עמם התעוררות לחישוף גילויים נפלאים על האשרנו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלינו ומה יפה ירושתנו.

כל מי שמבקר על יד הכותל המערבי ורואה הנהירה הגדולה הספונטנית אליו על ידי המוני בית ישראל

על הכבוד הרב שהיה לו במשך ימי חייו המבורכים לטפל בחכמי גדולי התורה ולאכנסם בביתו, וחשב אפילו להעלות זכרונתיו אלה על ספר אלא שהנמן לא סיפק לו לכך.

ולהכרתו העמוקה כי רק שליחות עליונה היא מבצע בעבודתו הרפואית. חוץ מה שכל הליכותיו בכל פנה שפנה מעידות עליו על כך, אזכיר מה ששמעתי בעצמי מפיו בנאום שנשא לפני כמה שנים בבית הכ"ג שע"צ בסיום מסכת. הוא אמר בהמשך דבריו בתמימות ובחמימות רבה, כי מאמין הננו באמונה שלימה, ומרגיש כך גם בהרגשתו הפנימית, כי הלימודים המתקיימים בקר וערב בבית כנסת זה שהוא חלק בלתי נפרד מבית החולים המה שעומדים לו לעזר בהצלחת ריפויי החולים המאוכסנים במוסד זה. ורשום היטב בזכרוני הרשום העז והעצום שדבריו אלה שיצאו מעומק לבו הטהור השאירו אצל קהל השומעים, הם עמדו מוקסמים ובפה פעור למשמע דברים כאלה יוצאים מפיו של רופא גדול כזה.

תמיד היה מתקלס ונהנה להשמיע דברי הרמב"ם בפיהמ"ש פ"ד מגדרים שלומד דין מצות הרופא לרפאות חולים מהפסוק של "והשבותו לוי". שאגב הוא בפ' השבוע שאנו עומדים בה. אע"פ שבעצם זאת גמ' בסנהדרין ד' ע"ג שלמדים מזה דבא לרבות אבידת גופו. אבל הדבר בא לידי ביטוי בהטעמה מיוחדת בדברי הרמב"ם שכה לשונו: לפי שהוא מצוה, ר"ל, חיוב הרופא מן התורה לרפאות חולי ישראל, וזה נכלל בפ' מ"ש הפסוק והשבותו לו לרפאות את גופו, שהוא כשרואה אותו מסוכן ויכול להצילו, או בגופו או בממונו או בחכמתו. ומצות תורה זאת להציל את החולה בכל מה שיכול להצילו הן בגופו הן בממונו והן בחכמתו קיים ד"ר שלזינגר ז"ל במלואה בדחילו ורחימו לשמו ולשמה כדי לקיים מצות התורה כאמרה ובשלימותה.

ואמנם בעיון יותר מעמיק עומדים בבירור על ההשקפה הבהירה, שאין כל סתירה בין ריפוי הרופא בסמי-מרפא לבין האמונה הזכה שהן הרופא והן סמי-מרפא מבצעים רק את אשר נגזר על כך מהרופא כל בשר, כאמרם ז"ל בס' ע"ז (ד' נ"ה ע"א). ומה מחריד וקולע משפט קצר שראיתי שכותב בזה המאירי בספרו "מגן אבות" (בענין התשעה עשר) שכה לשונו: כמה שערים יש למקום לרפאות מה שאינן נראות לרופא, וכמה בני אדם מתים בפניהם ורפואתם קרובה, וכמה שאין דינים אותם למיתה והם מתים בפניהם, ומשפט קצר זה לקוח הרי הנהו ממצעים ועובדות יום יומיות והוא דבר שכל הרופאים מאשרים זאת. והאם אין זה מלמדנו כי אמנם כן, אחרי ככלות הכול, הרופא כהחולה צריכים להיות עינם ולבם נשואות לשמים אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש שישלח להם עזרתו מקודש באמצעות

תורת-סיני, באופן שההלכה והרפואה ימוזגו יחד וכשני אחים תאומים ותאומים ידורו תחת קורת גג אחת באהבה ואחה, כשתורת-הרפואה מטה שכם לנשיאה בעול תורת-משה.

לא פעם היה אומר לי שמחכה כבר לרגע המתאים והמאשר שיוכל לפרוש בו מעבודתו הקדחתנית בבית החולים ולהתמסר כל כולו להרחבתו ולביסוסו על טהרת הקודש של המכון לתורה ולרפואה שהקים ע"י ביה"ח לפני כשבע שנים ולקדש על ידו שם שמים בהיקף רב-ממדים. רק כחדש לפני פטירתו דיבר על כך בפומבי ובהתלהבות רבה לפני חברי "תורה ומסורה" שהגיעו הנה לביקור-מארה"ב בפתח-דברים לפני הרצאת-התורנית-הרפואית לפניהם, ואותו הדבר לפני למעלה מחודשים לפני אנשי המדע והרפואה בכינוס העולמי — עת שהואיל לכבדני בפרס-הרפואי. באוניים עוד מצלצלים המשפטים הנעלים שבנאומי שחזר עליהם כמה פעמים, שיש לקדש שם שמים בהחדרת ידע התורה במדע הרפואי על כל היקפו, וחבל שפתאום בגזירת נורא עלילה הפריד המת בינו לבינו.

ישנם אנשים שלמרות שבדרך כלל מוסריים המה, אבל בדבר שרגילים בו, גלל מקצועם, באים לפעמים לנהוג בו זלזול, יאז זה באיזה מקצוע שיהא, לא כן ד"ר שלזינגר. בענוה יתירה ובצניעות יוצאת מן הכלל, כשיראת ד' הופפת על פניו, נהג גם במקצועו הרפואי, וזה התבטא הן בגישתו היהודית והאנושית אל החולה שטיפל בו, והן בחרדתו והכרתו העמוקה כי עבודת הקודש עליו למלא תפקיד עליון כשליחו של הקב"ה הרופא כל בשר ומפליא לעשות.

להדגמת גישתו אל החולה אסתפק בציטוט מאמר חז"ל בתענית ד' כ"א ע"ב שמסופר בו כזאת: אבא אומנא תהא אתי ליה שלמא ממתיבתא דרקיע כל יומא, ולאביי כל מעלי יומא דשבתא, תהא קא חלשה דעתיה דאביי משום דאבא אומנא, אמרו ליה לא מצית למיעבד כעובדיה דאנא אומנא, ומאי הו עובדיה דאבא אומנא, כי תה עביד מילתא (הקזת דם) תה מחית גברי לחוד ונשי לחוד, ואית ליה לבושא דאית ביה קרבא דהות בויצא-בי כוסילתא, כי הוות אתיא ליה איתתא תה מלביש לה כי היכי דלא ניסתכל בה, ואית ליה דוכתא דצניעא דשדי ביה פשיטי דשקיל, דאית ליה שדי ביה, דלית ליה לא מכסף, כי תה אתרמי ליה צורבא מרבנן אגרא מיניה לא שקיל, ובתר דקאי יהיב ליה פשיטא ואמר ליה זיל בריא גפשיך.

כמעט ככל המחזה המסופר בסיפור הנ"ז קיים ד"ר שלזינגר ז"ל בעצמו בהנהגתו הרפואית המעשית ובהליכתו עם לקוחיו החולים, והדברים גלויים וידועים לכל מי שבא אי פעם במחיצתו. תפארתו עליו היתה כשהיה מספר בפנים מאירות ובעינים קורנות משמחה

לו מורא ויראני". וראיתי להחתם סופר שמבאר על כך ביאור גפלא, הוא זה. ד' חנן את אהרן הכהן באצילות עליונה וקסס אישי כזה, שכל מי שהיה בא במחיצתו היה מושפע מאשיותו הנאצלת והיה מקבל מפניו יראת-כבוד לאין שיעור, אהרן הכהן היה יכול לנצל זאת לכל מיני מטרות ומגמות שונות, אבל הוא לא התנהג בכזאת, הוא לא מעל אף במשהו במתנת-חלקו שחננו ד', וניצל את מעמדו הרם הזה אך ורק למען הרבות כבוד שמים והפצת הדר גאון ד' ופחדו על פני כל. והו' שמהללו הכתוב "ואתנם לו מורא" חוננתי אותו במתנה של "מורא" שכלם יראו מפיו יראת-הרוממות, ואיך ובאיזה אופן השתמש במתנת-כחו זה — "וייראני", השתמש בה אך ורק למען מטרה עליונה זכה וטהורה, להשפיע על ידי כן על הבריות שיראו מלפני, מלפני אדון כל הארץ, על כן "בריתי היתה אתו החיים השלום".

זוהי ההגדרה הקצרה והקולעת שנוכל להגדיר, לפי דורנו, את ד"ר שלזינגר ז"ל. הוא זכה בחייו לקסם אישי ולשיעור-קומה בל ישוער, והוא התרומם למעלה מעשרה מחיי החומר והגשם וניצל כח השפעתו אך ורק למען הרחבת והקמת מוסדות רפואה לרפואות בהם בני האדם ואך ורק למען החדרת אורות התורה והאמונה ונר"המצוה בקרב בית ישראל, והתמסר במיוחד להחדיר את ההכרה הזאת בקרב אנשי המדע והידע הרפואי.

זכרו של ד"ר שלזינגר ברוך ומבורך, תהי נשמתו צרורה בצרור החיים והנצח, ויקיץ לגורלו לקץ הימין בב"א.

יה"ר שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ויתגלה על פני כל אור פני ד', שעל ידו נתן לנו תורת חיים ואהבת חסד כאמור "כי באור פניך נתת לנו ד' אלקינו תורת חיים ואהבת חסד" וזוכה עי"כ שיגושם בשלימות תפלתנו לטיהור הלבבות ולשימת חלקנו בתורתו.

ומד' אשאלה שלא יסיר חסדו ואמתו מאתי כל הימים ואזכה להמשיך לשבת באהלה של תורה ולחדש חידושין דאורייתא ולהברר חיבורים נוספים למען קדושת שמו והאדרת תורתו, ולא תמוש התורה מפניו ומפני זרענו וזרע זרענו עד עולם, אמן.

המצפה לישועת ד'

אליעזר יהודה וולדינברג

הטיפולים הטיבעיים שהורשו לרפאות ולהתרפאות על ידם ?

ומה נפלא הוא מדרש-תמורה אחד שמסופר בו על דבר חובת הריפוי, וזה לשונו: מעשה ברבי ישמעאל ורבי עקיבא שהיו מהלכין בחוצות ירושלים, והיה עמהם אדם אחד, פגע בהם אדם חולה אמר להם רבותי במה אתרפא, אמרו לו קח כך וכך עד שתתרפא. אמר להם אותו האיש שהיה עמהם מי הכה אותו בחולי, אמרו לו הקב"ה, אמר להם ואתם חכמים הכנסתם עצמכם בדבר שאינו שלכם הוא הכה אותו ואתם מרפאים, אמרו לו מה מלאכתך, אמר להם עובד אדמה אני והרי המגל בידי, אמרו לו מי ברא את האדמה מי ברא את הכרם, אמר להם הקב"ה, אמרו לו אתה מכניס את עצמך בדבר שאינו שלך הוא ברא אותו ואתה אוכל פירות שלו, אמר להם אי אתם רואים המגל בידי אלמלא שאני יוצא וחורשו ומכסחו ומזבלו ומנכשו לא העלה מאומה, אמרו לו שוטה שבעולם, ממלאכתך, לא שמעת מה שכתוב אנוש כחציר ימיו, כשם שהעץ אם אינו נובל ונחרש אינו עולה, ואם עלה ולא שתה מים ולא נובל אינו חי והוא מת, כך הגוף הוא העץ, הבל הוא הסם איש אדמה הוא הרופא עכ"ל. המעשיה הזאת מאלפת מאד ומורה לנו כאילו באצבע שהזדקקות לרופא ולרפואה איננה עומדת כלל וכלל בניגוד לאמונה הזקוקה ברופא כל בשר כשם שהטיפול בגידולו של העץ איננו עומד בניגוד לאמונה בחי העולמים המצוה על העץ ואומר לו גדל.

ד"ר שלזינגר שימש מורה דרך לחוליו גם בשטח זה ועל זה היתה גאותו שתמיד הצליח לשכנע את לקוחותיו לשמוע ללקחו.

עם מותו של ד"ר שלזינגר נסתלקה מאתנו דמות מאירה ומזהירה בטוהר מעשיה ובנועם הליכתה, הן בשטח הרפואה וגם לרבות בהרבה שטחי עבודה ציבוריים ורוחניים, דמות אשר היתה מקדשת שם שמים בעצם הוד קומתה האצילית וקסם אשיותה, ועל אחת כמה כאשר היתה שופעת ומפיצה קרני זוהרה בפניני אמריה לידע ולהכיר כי אמנם "בצלם אלקים עשה את האדם" ויש על כן לכוון כלפי זה המחשבות והמעשים.

כתוב בספר מלאכי: "בריתי היתה אתו החיים והשלום ואתנם לו מורא ויראני ומפני שמי נחת הוא". המירשים מתלבטים בפירושים של המלים "ואתנם